

GESTIONAREA STOCURILOR DE MATERIALE: ROLUL CONTABILITĂȚII ȘI AL CONTROLULUI DE GESTIUNE

MATERIAL INVENTORY MANAGEMENT: THE ROLE OF ACCOUNTING AND MANAGEMENT CONTROL

Autor: Paula STĂVILĂ

Academia de Studii Economice din Moldova

email: stavila.paula@ase.md

Coordonator științific: Stela CARAMAN

ORCID: [0000-0003-1523-7126](https://orcid.org/0000-0003-1523-7126)

Academia de Studii Economice din Moldova

email: caraman.stela@ase.md

Abstract: *This article emphasize how crucial managerial control and accounting are to managing material inventories, with a special focus on the ABC method of material classification and the challenges related to fuel management. Efficient inventory management is a key element for the success of any organization, and accounting and management control provide the necessary tools to monitor, plan, and optimize resource utilization.*

Keywords: *accounting, management control, inventory management, ABC method, material classification,, resource optimization, monitoring, planning.*

JEL: M41

Introducere.

Gestionarea eficientă a stocurilor de materiale este esențială pentru funcționarea eficientă și succesul oricărei organizații. Autorul a examinat, în acest articol, modul în care contabilitatea și controlul de gestiune joacă un rol important în procesul de gestionare a stocurilor, cu un accent deosebit pe surse mai specifice de intrare a materialelor și pe metoda ABC de gestionare a materialelor. **Necesitatea** abordării acestei teme rezultă din dificultățile de asigurare a unei evidențe corecte, optimizarea fluxurilor de stocuri și prevenirea erorilor sau pierderilor. **Importanța** constă în îmbunătățirea procesului decizional, creșterea eficienței operaționale și respectarea reglementărilor contabile. Cercetarea utilizează **metode** precum analiza, sinteza, comparația și generalizarea, oferind o abordare clară a temei. **Scopul** acestui articol este de a analiza rolul contabilității și al controlului de gestiune în gestionarea stocurilor de materiale, evidențiind aspectele complexe și provocările întâlnite.

Conținut de bază.

Gestionarea eficientă a surselor de intrare asigură un flux continuu de materiale necesare pentru gestionarea producției și a stocurilor, evitând întreruperile operaționale și controlând costurile.

În procesul de recunoaștere, evaluare și contabilizare în ceea ce privește stocurile de materiale, entitatea va respecta reglementările din SNC „Stocuri” și standarde suplimentare contabile relevante. Politicile contabile ale unei entități trebuie să includă reglementările și procedurile specifice pe care entitatea le folosește pentru ținerea contabilității și gestionarea stocurilor de materiale. În continuare, autorul va aborda aspectele contabile și fiscale aferente intrării stocurilor cu titlu gratuit. Stocurile primite cu titlu gratuit se evaluează conform datelor din documentele primare de intrare sau la valoarea justă [2, p. 230]. Costul acestor stocuri se contabilizează ca majorare concomitentă a stocurilor și a datoriilor (veniturilor anticipate - 535 „Venituri anticipate curente”). Pe măsura utilizării, valoarea stocurilor primite cu titlu gratuit se decontează la venituri curente (612

"Alte venituri din activitatea operațională"/611 "Venituri din vânzări"). Conform politicilor contabile costul stocurilor primite cu titlul gratuit pot fi contabilizate ca majorare concomitentă a stocurilor și a veniturilor curente (612 "Alte venituri din activitatea operațională"/611 "Venituri din vânzări"). Modul de contabilizare a materialelor după ambele variante este prezentat schematic în Tabelul 1.

Tabelul 1. Contabilitatea stocurilor primite cu titlu gratuit

Denumire documente	Conținutul operațiunilor	Varianta I Venituri anticipate		Varianta II Venituri curente	
		Debit	Credit	Debit	Credit
<i>Factura fiscală</i>	Reflectarea valorii stocurilor primite cu titlu gratuit, fără TVA	211	535	211	612
<i>Bon de consum, Act de casare a materialelor</i>	Consum materiale pentru:	Dt 811, 812 Ct 211			
	• Fabricarea produselor de bază, auxiliare				
	• Necesitățile generale ale procesului de producție	Dt 821 Ct 211			
	• Necesități comerciale administrative	Dt 712, 713 Ct 211			
<i>Nota de contabilitate</i>	Decontarea veniturilor anticipate la veniturile curente (pe măsura utilizării materialelor)	535	611 612	x	x

Sursa. Elaborat de autor, în baza SNC "Stocuri" [1]

Astfel, în opinia autorului un dezavantaj al acestei metode constă în faptul că este necesar de urmărit momentul decontării acestor materiale și de făcut înregistrări suplimentare de decontare a veniturilor anticipate aferente materialelor utilizate la venituri curente.

Cumpărătorul nu are dreptul la deducerea sumei TVA în baza facturii fiscale primite, deoarece această livrare nu urmează a fi achitată (este cu titlu gratuit). Art. 102 alin (1) din Codul Fiscal, stabilește că subiecților impozabili, înregistrați în calitate de plătitori ai TVA, li se permite deducerea sumei TVA, achitată sau care urmează a fi achitată furnizorilor plătitori ai TVA, pe valorile materiale procurate.

Pentru a asigura o gestionare eficientă și un control strict al materialelor este necesară clasificarea lor în detaliu în cadrul depozitelor, având în vedere diversitatea lor.

O tehnică eficientă folosită de entitățile care gestionează stocuri mari de diferite tipuri de materiale este **Metoda ABC**, care se bazează pe principiul Pareto, conform căruia 80% din rezultate sânt cauzate de 20% din cauze [5]. Aceasta presupune clasificarea stocurilor în trei categorii: A, B și C în funcție de valoarea lor economică. Criteriile de clasificare se bazează pe ponderea valorii a fiecărui material, oferind managementului unei organizații informații esențiale despre care stocurile necesită un control mai strict pentru a asigura un management optim al resurselor [4].

Metoda ABC se desfășoară în mai multe etape, fiecare având un rol important în clasificarea materialelor în funcție de costurile pe care le generează.

Prima etapă constă în colectarea informațiilor necesare, acestea fiind preluate din registrele contabile, în special din contul 211 „Materiale”.

A doua etapă implică o grupare preliminară a materialelor, în care acestea sunt ordonate în ordine descrescătoare, în funcție de consumul lor într-o anumită perioadă. La începutul listei sunt plasate materialele care generează cele mai mari costuri.

În ultima etapă se calculează 80% din suma totală a costurilor materialelor și se identifică tipurile care depășesc acest prag, acestea reprezentând aproximativ 20% din totalul materialelor consumate. Ulterior, se determină 15% din costurile materialelor pentru perioada analizată, această valoare fiind adăugată celor 80% inițiale. Se stabilește apoi care materiale se încadrează în acest interval, ajungând la 95% din totalul costurilor. Restul de 5% din costuri este generat de cele mai puțin valoroase stocuri de materiale, care reprezintă aproximativ 50% din totalul acestora.

Aplicarea practică a metodei ABC în gruparea stocurilor de materiale este redată în Tabelul 2

Tabelul 2. Gruparea stocurilor de materiale, conform metodei ABC

Tipuri de materiale	Suma costurilor, lei	Pondere în suma totală a costurilor, %	Total cumulat, %	Grupa
Țeavă semifabricat de carbon	223014,59	16,90%		Grupa A
Țeavă semifabricat din oțel inoxidabil	329342,36	24,96%		
Ferrovaniadiu	213219,48	16,16%		
Ferromolibden	232478,49	17,62%		
Total	998054,92	75,64%	75,64%	Nu mai mult de 80%
Cromat	106309,86	8,06%		Grupa B
Amestecuri de zgură și aditivi	102245,27	7,75%		
Piese și desene cu scop special	16265,64	1,23%		
Piese de schimb pentru pompe	6061,05	0,46%		
Total	230881,82	17,50%	93,14%	Nu mai mult de 95%
Piese de schimb pentru compresoare	43977,74	3,33%		Grupa C
Piese de schimb pentru saturatoare	30689,50	2,33%		
Recipient	8106,72	0,61%		
Containere returnabile	7759,29	0,59%		
Total	90533,25	6,86%		
TOTAL GENERAL	1319469,99	100%	X	

Sursa. Elaborat de autor

Decizii manageriale privind controlul materialelor pe baza grupării efectuate conform metodei ABC:

- **Materiale de tip A:** Necesită monitorizare constantă și control strict al stocurilor pentru a preveni lipsurile. Achizițiile trebuie să fie planificate atent, evitând suprastocarea, iar stocurile minime și maxime trebuie clar definite;
- **Materiale de tip B:** Se monitorizează periodic, cu un control mai flexibil al stocurilor. Comenzile pot fi mai rare, dar trebuie calculate astfel încât să nu apară lipsuri sau acumulări excesive;
- **Materiale de tip C:** Gestionate cu stocuri minime și achiziții pe termen lung, în cantități mari, pentru a reduce costurile. Administrarea acestor materiale trebuie optimizată pentru a minimiza cheltuielile de depozitare și manipulare.

Concluzii. Contabilitatea materialelor este esențială pentru monitorizarea și gestionarea eficientă a stocurilor, asigurând o înregistrare corectă a mișcărilor de materiale și utilizarea optimă a resurselor. O gestionare eficientă a materialelor contribuie la reducerea costurilor și la o mai bună planificare financiară. Materialele primite cu titlu gratuit trebuie evidențiate corespunzător în contabilitate, deoarece, deși nu sunt achiziționate, ele au o valoare economică și trebuie tratate conform normelor contabile. Metoda ABC este un instrument eficient pentru gestionarea materialelor, concentrând resursele asupra celor mai critice și contribuind la reducerea costurilor și riscurilor. Totuși, pentru a compensa limitarea sa legată de accentul exclusiv pe cost, este recomandată utilizarea în paralel a metodei XYZ, care oferă o perspectivă mai completă asupra gestionării stocurilor.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.

1. Standardul Național de Contabilitate "Stocuri". Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=131868&lang=ro#
2. GRIGOROI, L., LAZARI, L. și autorii. Contabilitatea întreprinderii. Ediția a III-a, revăzută și completată. Chișinău: Editura Cartier: ASEM, 2021. ISBN 978-9975-86-465-5 (Cartier) ISBN 978-9975-75-984-7 (ASEM).
3. HEARSON Jim. Ce este gestiunea stocurilor? Disponibil: <https://www.oracle.com/ro/scm/inventory-management/what-is-inventory-management/>
4. MAYASHREE A. ABC analysis - Method of Inventory Control and management. Disponibil: <https://cleartax.in/s/abc-analysis>
5. MIHAILĂ, Svetlana; BĂDICU, Galina. Adoptarea deciziilor manageriale privind optimizarea stocurilor și eficiența utilizării acestora. În: Cooperarea dintre mediul universitar și organismele profesionale: Soluții și oportunități în dezvoltarea durabilă a profesiei contabile. 2014. p. 161-164. Chișinău: ASEM, 2014, pp.161-164. ISBN 978-9975-75-710-2. Disponibil: <https://irek.ase.md/xmlui/handle/123456789/1724>.